

Katja Niemelä

ÄITIEN YHTEISÖLLISYYS VERKOSSA

Tietojärjestelmätieteen kandidaatintutkielma

21. joulukuuta 2008

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
TIETOJENKÄSITTELYTIETEIDEN LAITOS

TIIVISTELMÄ

Niemelä, Katja Marjukka

Tietojärjestelmätieteen kandidaatintutkielma/ Katja Niemelä

Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 2008.

32 s.

Äitien yhteisöllisyys verkossa

Tässä kandidaatintutkielmassa perehdytään pienten lasten äitien väliseen kanssakäymiseen verkossa ja siitä mahdollisesti kehittyvään verkkoyhteisöllisyyteen.

Tutkielmassa aihetta käsitellään aiempien tieteellisten tutkimusten kautta. Yhteiskunnan muuttuessa on huomattu monien ihmisten etsivän enenevässä määrin tukea ja seuraa itselleen verkosta. Tutkimusten mukaan näin tekevät myös pienten lasten vanhemmat. Pienten lasten äidit kärsivät jatkuvasta aikapulasta, joten heidän on luontevaa etsiä samanhenkistä seuraa verkosta lasten vuorokausirytmien salliessa.

Kirjallisuuskatsauksena toteutettavan työn alussa määritellään mikä on yhteisö, tutustutaan verkkoyhteisöllisyyteen ja sen merkitykseen monille ihmisille. Tutkielmassa tarkastellaan äitien yhteisöllisyyttä verkossa, sen tarvetta sekä mahdollisia hyötyjä.

Tutkielman tuloksena voidaan todeta verkkoyhteisöjen olevan tärkeitä monille ihmisille, erityisesti pienten lasten äideille. Äitien verkkoyhteisöt ovat hyvin tiiviitä ja heille tärkeitä yhteisöjä, joissa vallitsee kiinteä ryhmähenki ja vahva ryhmäidentiteetti. Äidit etsivät verkkoyhteisöstään tukea ja seuraa ja sitä he myös saavat muilta keskusteluun osallistuvilta.

AVAINSANAT: Tuki, keskustelupalsta, yhteisöllisyys, verkko.

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	4
2 YHTEISÖT JA YHTEISÖLLISYYS	7
2.1 Yhteisöjen synty	7
2.2 Yhteisöllisyys verkossa	9
3 ÄIDIT VERKOSSA	14
3.1 Neuvot ja apu	14
3.2 Tuki	15
3.3 Ryhmäidentiteetti ja luottamus	17
3.3.1 Ovatko verkossa olevat äidit brändiyhteisö?	20
3.4 Ystävyys	21
4 JOHTOPÄÄTÖKSET	23
5 YHTEENVETO	26
LÄHTEET	28

1 JOHDANTO

Äidit tarvitsevat uudessa elämäntilanteessaan, lapsen synnyttyä, tukea ja vuorovaikutusta myös samassa elämäntilanteessa olevilta ihmisiltä, jotka jakavat samoja ajatuksia, ymmärtävät ja auttavat. Pienten lasten äidit ovatkin löytäneet verkosta mahdollisuuden kommunikoida keskenään, vaihtaa mielipiteitä ja saada apua. (Munnukka, 2001)

Vuorovaikutuksen ja tuen saaminen samassa tilanteessa olevilta ihmisiltä merkitsee paljon, sillä yksilön on tärkeää saada osakseen sosiaalista tukea. Vuorovaikutus muiden ihmisten kanssa kuuluu jokaisen ihmisen perustarpeisiin ja viestintäsuhteiden ollessa kunnossa yksilö voi paremmin. (Mikkola, 2006)

Pienten lasten äitien tuen tarve muuttuneessa elämäntilanteessa on mielenkiintoinen tutkimuskohde. Erityisen mielenkiintoista on selvittää, saavatko äidit tarvitsemansa tuen ja yhteisöllisyyden tunteen verkosta. Äitejä verkossa ovat tutkineet muun muassa Bernhardt ja Felter (2004), joiden tutkimuskohteena olivat erityisesti terveydestä ja kehityksestä tietoa internetistä etsivät pienten lasten äidit. Tutkimuksessaan he havaitsivat, että etenkin ensimmäisen raskauden aikana tieto omasta ja lapsen terveydestä sekä muilta ihmisiltä verkossa saatu tuki tuntuivat tutkimukseen osallistuneista hyvin tärkeiltä. Verkossa tukea muilta äideiltä etsittiin internetin keskustelupalstoilta, jossa vertaistukea on saatavilla paljon.

Tutkiessaan äitien verkkoyhteisöllisyyttä Ley (2007) sai Bernhardtin ja Felterin tutkimustulosten kanssa samansuuntaisia tuloksia siitä, että äidit hakevat verkkoyhteisöistä ensisijaisesti tukea ja ystäviä. Hän huomasi myös, että äidit ovat hyvin lojaaleja ja sitoutuneita valitsemiinsa verkkoyhteisöihin.

Suomalaisten äitien mahdollista sitoutumista verkkoyhteisöihin saattaa osaltaan selittää 1990 -luvulla tapahtunut neuvolatoiminnan heikkeneminen,

joka on vaikuttanut äitien mielipiteisiin neuvolatoiminnan tasosta. Neuvoloiden toiminnan epäkohtia äitien mielestä ovat muun muassa ohjeiden niukkuus, epämääräisyys, ohjeiden ristiriitaisuus ja vanhentunut tieto. Äidit eivät myöskään tunteneet että heidän ongelmansa olisi otettu neuvolassa riittävän vakavasti. (Kaila-Behm, 1997)

Tässä tutkielmassa *äideillä* (mother) tarkoitetaan internetkeskusteluja seuraavia pienten lasten äitejä. On mahdollista, että mukana on äitejä, joiden lapset ovat jo kasvaneet, mutta he silti osallistuvat pienten lasten vanhempien arkeen keskittyviin verkkokeskusteluihin. Tutkielmassa informaali määritelmä *verkko* (net) tarkoittaa tietoverkkoa, joka yhdistää ihmiset tietokoneiden välityksellä ja mahdollistaa verkkokeskustelut ympäri maailman (Rheingold, 2000).

Yhteisön (community) synty vaatii aikaa. Se syntyy, kun kommunikaation jakaminen ja tavat jakaa kommunikaatiota ovat vakiintuneet tiettyjen henkilöiden kesken (Arpo, 2005). Perinteisesti yhteisön ajateltiin muodostuvan ihmisistä, joilla oli mahdollisuus tavata toisiaan kasvokkain, mutta nykyisin yhteisöt voivat olla olemassa myös virtuaalisissa ympäristöissä (Barnes, 2001). Yhteisöt verkossa, eli *virtuaaliyhteisöt* (virtual community), ovat sosiaalisia yhteenliittymiä, jotka syntyvät internetissä, kun riittävästi ihmisiä ottaa osaa riittävän pitkän aikaa julkiseen keskusteluun, jossa vaihdetaan ajatuksia ja tunteita (Rheingold, 2000). Yhteisöihin kuuluu osana *yhteisöllisyys* (a sense of community), joka on yhteisöihin osallistuvien ihmisten välistä positiivista vuorovaikutusta ja toimintaa.

Tutkimuksen tavoitteena on kartoittaa pienten lasten äitien verkkokäyttäytymistä ja heidän verkkoyhteisöllisyyttään. Tutkielmassa selvitetään myös mitä ovat yhteisöt ja millaista on verkkoyhteisöllisyys. Tutkimus suoritetaan kirjallisuuskatsauksena ja tutkimustuloksista toivotaan olevan hyötyä pienten lasten äideille sekä muille aiheesta kiinnostuneille.

Tutkielmassa pyritään vastaamaan kysymykseen: *millaista on äitien verkkoyhteisöllisyys ja mitä he saavat verkkoyhteisöiltään?*

Tutkielman seuraavassa luvussa tutkitaan yhteisöjä, niiden merkitystä yksilölle sekä tarkemmin verkkoyhteisöllisyyttä, sen syntyä, yleistymistä ja ihmisten tarvetta yhteisöllisyyteen verkossa. Kolmannessa luvussa tutustutaan äiteihin verkossa, heidän yhteisöllisyyden tarpeisiinsa ja etsitään mahdollisia syitä pienten lasten äitien verkkokeskusteluihin osallistumiseen. Kolmannessa luvussa selvitetään, mitä äidit tarvitsevat ja saavat verkkoyhteisöiltään esimerkkien valossa. Neljäs luku sisältää johtopäätöksiä ja pohdintaa tutkielman herättämistä kysymyksistä. Viimeisessä luvussa tehdään yhteenveto tutkielman sisällöstä ja esitetään jatkotutkimusehdotuksia.

2 YHTEISÖT JA YHTEISÖLLISYYS

Ihmiset tarvitsevat läheisyyttä muiden ihmisten kanssa voidakseen hyvin ja tunteakseen itsensä tärkeiksi sekä osaksi yhteisöä. Aiemmin yhteisöt koostuivat ihmisistä, joilla oli mahdollisuus tavata toisiaan kasvokkain. Nykyisin välimatkalla ei yhteisöjen rakentumisen kannalta ole merkitystä, sillä internet on mahdollistanut yhteisöjen muodostumisen myös verkon välityksellä.

Tässä luvussa määritellään, mitä tarkoitetaan yhteisöllä ja mitä merkitystä sillä on yksilölle. Lisäksi luvussa tutustutaan tarkemmin yhteisöllisyyden syntyyn verkossa sekä syihin, miksi verkkoyhteisöllisyydestä on tullut niin suosittua ja miksi jotkut mahdollisesti kritisoiivat sitä.

2.1 Yhteisöjen synty

Maslown tarvehierarkiassa jokaisella ihmisellä on perustarpeita (kts. Sirgy, 1986), kuten yhteenkuuluvuuden tarpeet, eli tarve yhteisöllisyyteen ja ystävyyteen muiden ihmisten kanssa. Mikkolan (2006) mukaan perustarpeiden jäädessä puutteellisiksi myös yksilön hyvinvointi on puutteellista. Kun yksilön viestintäsuhteet ja vuorovaikutus muiden ihmisten kanssa ovat kunnossa, tuntee ihminen itsensä hyväksytyksi ja kuuluvansa johonkin. Yksilön tarve vuorovaikutukseen toisten ihmisten kanssa saa aikaan yhteisöjä. Ihmiset tarvitsevat yhteisöjä täyttääkseen omia perustarpeitaan ja voidakseen hyvin.

Lehtonen (1990) jaottelee yhteisöllisyyden symboliseen ja toiminnalliseen yhteisöllisyyteen. Toiminnallista yhteisöllisyyttä on silloin, kun henkilöiden välillä tapahtuu jotakin konkreettista toimintaa, jotakin yhteistä tekemistä, joka sitoo yksilöt tiiviisti yhteen. Symbolista yhteisöllisyyttä vastaavasti luovat jaetut aatteet ja tunteet. Symbolinen yhteisöllisyys muodostuu, kun yhteenkuuluvuus yksilöiden välillä kasvaa ja ryhmäidentiteetti vahvistuu. Tässä tutkielmassa käsitellään verkkoyhteisöllisyyttä, joka voi olla sekä symbolista yhteisöllisyyttä

yhteisten ajatusten ja tunteiden kautta että toiminnallista yhteisöllisyyttä, sillä yhteisöä on ylläpidettävä yhteisen toiminnan, siis verkossa tapahtuvan keskustelun ja mielipiteiden vaihdon, avulla. Tutkielman edetessä ei yhteisöllisyyttä enää jaotella toiminnalliseen tai symboliseen yhteisöllisyyteen, vaan tästä eteenpäin siitä käytetään termiä yhteisöllisyys.

Perinteisesti yhteisön on ajateltu muodostuvan ihmisistä, joilla on mahdollisuus tavata kasvokkain ja kielellisesti ymmärtää toisiaan. Kohdattuaan toisensa ihmiset, jotka jakavat samat arvot ja kiinnostuksen kohteet keskenään, muodostavat yhteisöjä. (Barnes, 2001) Esimerkiksi entisaikojen torpparit tai maaseudun kyläyhteisöjen lapset ovat oletettavasti muodostaneet yhteisöjä keskenään. Yhteisöjä on voinut syntyä myös hiekkalaatikoiden ympärille, jossa äidit ovat tavanneet toisiaan.

Nykyisin yhteisöllisyyttä ilmenee myös virtuaalisissa ympäristöissä. Suurimpia ja tunnetuimpia esimerkkejä virtuaaliyhteisöistä lienevät erilaisten verkkopelien, kuten World of Warcraftin, ympärille kehittyneet verkkoyhteisöt. Virtuaalimaailmassa maantieteellä tai ulkoisilla seikoilla ei ole väliä. Ystäviä etsitään verkossa paikoista, joissa jo ennalta tiedetään olevan samanhenkisiä ihmisiä, joiden kanssa jakaa yhteisiä ajatuksia ja vähitellen saada aikaan virtuaaliyhteisöjä. (Rheingold, 2000)

Jokainen ihminen tarvitsee tukea ja ystävyyttä muilta ihmisiltä. Yhteisöjä muodostuu, kun ihmiset täyttävät näitä yhteenkuuluvuuden tarpeitaan. Nykyisin yhteisöjä voi olla myös verkossa, joten seuraavassa luvussa tarkastellaan yhteisöjen syntyä verkkoon sekä verkkoyhteisöllisyyden hyviä ja huonoja puolia.

2.2 Yhteisöllisyys verkossa

Postmanin (2000) mukaan erilaiset uusmediat kuten televisio, radio ja internet lisäävät eristyneisyyttä. Televisiota katsellaan yksin, internetissä surffaillaan yksin ja tietokoneiden tuomien mahdollisuuksien myötä voimme jopa äänestää ja opiskella yksin.

Vaikka internet mahdollistaa yksilön erakoitumisen muista ihmisistä, käytetään sitä siitä huolimatta enimmäkseen viestintään ja vuorovaikutuksen ylläpitoon. Nykyviestintä internetissä on joko keskinäisviestintää tai monelta monelle - viestintää. (Heinonen, 1998)

Uusmedioiden yhdistävistä vaikutuksista kärjistetyimpänä esimerkkinä ovat japanilaiset hikikomorit. Japanissa elää yli miljoona nuorta miestä, jotka eri uusmediaväyliä hyväksikäyttäen kommunikoivat keskenään, vaikka he ovat muuten täysin sulkeutuneita muusta yhteiskunnasta. He eivät käy koulua, tee töitä tai edes poistu kotoaan, he eivät siis keskustele muiden ihmisten kanssa kasvokkain. Hikikomorit yleensä nukkuvat päivisin ja ovat hereillä öisin. He saattavat elää jopa vuosia irtautuneina ulkomaailmasta välttääkseen ulkomaailmassa vallitsevan sosiaalisen paineen. Eristäytyneisyydestä huolimatta hikikomorit viettävät keskenään internetin välityksellä aivan normaalia sosiaalista elämää keskustellen keskustelupalstoilla, pelaten verkkopelejä ja katsellen televisiota. (Zielenziger, 2006)

Vähemmän kärjistettynä esimerkkinä voidaan mainita pienten lasten äidit. Heidän vapaa-aikansa ryhmittyy lapsen vuorokausirytmien mukaan ja silloin kellonajasta riippumatta äidit voivat etsiä tietokoneelta samanhenkistä seuraa ja jakaa ajatuksiaan äitiydestä sekä saada neuvoja ja tukea kohtaamiinsa pulmatilanteisiin.

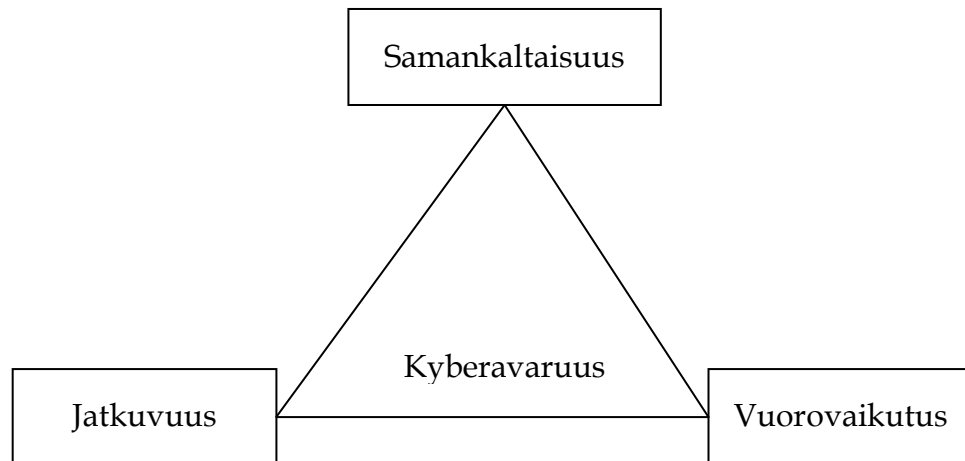
Internetin yleistyttyä 1990-luvun loppupuolella alkoivat ihmiset muodostaa verkkoon tukiryhmiä sekä poliittisia ryhmittymiä. Erilaisten

verkkokeskustelujen synnyn mahdollisti anonymiteetti. Verkossa ei tarvinnut pelätä leimautuvansa mielipiteidensä vuoksi, joten aroistakin aiheista oli helppo puhua ilman kasvojen menettämisen pelkoa. (Rheingold, 2003) Koska keskustelupalstoilla käyttäjät eivät nähneet toisiaan, iällä, sukupuolella tai ulkonäöllä ei ollut väliä, ellei käyttäjä itse halunnut tehdä niistä julkisia (Rheingold, 2000).

Nykyisin asia on toisin. Internetissä suosittuja sivustoja ovat IRC-Gallerian ja Facebookin tapaiset sivustot, joissa ihmiset raportoivat tekemisiään ja joihin ihmiset laittavat itsestään kuvia esille. Ihmisten ulkonäöstä, tai oletetusta sellaisesta, on tullut huomattavasti anonymiteetin tarjoamaa suojaa tärkeämpi osa verkostojen muodostumista.

Kuitenkin anonymiteetti tarjoaa edelleen helpotuksen ujoille ihmisille sekä niille, joiden keskustelunaihe on erityisen arkaluontoinen. Anonymiteetistä voi olla myös haittaa, sillä tunnepitoisien väittelyiden lisäksi anonymiteetti mahdollistaa täysin sisällöttömiä ja säädyttömiä vastauksia, joiden pois seulominen saattaa olla vaikeaa. (Soronen, 2000)

Verkkokeskustelut eivät kuitenkaan ole välittömästi virtuaaliyhteisöjä. Verkkokeskustelusta kehittyy virtuaaliyhteisö, kun missä tahansa verkkoympäristössä, eli kyberavaruudessa, on riittävän kauan jatkunutta vuorovaikutusta. Vuorovaikutuksen tulee olla sekä operaattorin ja käyttäjän että kahden tai useamman samanlaisia asioita, yhteisiä demografisia tai geografisia muuttujia jakavien käyttäjien välillä. Kuvio 1, mukailtu Yoo, Suh, & Lee (2002, 57), havainnollistaa virtuaaliyhteisön muodostumista. Kolme edellä mainittua verkkoyhteisön muodostavaa tekijää yhdistyvät kyberavaruudessa luoden verkkoyhteisön.

KUVIO 1. Virtuaaliyhteisön tunnusmerkit

Verkkoyhteisöissä ihmiset jakavat mielipiteensä ja tunteensa muille ja saavat vastineeksi tietoa, apua ja kanssakäymistä muilta yhteisön jäseniltä. Parhaassa tapauksessa ihmiset ovat osa yhteisöä ja tuntevat kuuluvansa johonkin. (Rheingold, 2003) Samanhenkisten ihmisten löytäminen ja välitön sosiaalinen hyväksyntä voi muodostua yhteisöön osallistujille erittäin tärkeäksi ja hyvinvointia lisääväksi asiaksi (Rheingold, 2000). Jo Savolaisen (1998) vuosikymmen sitten tehdyssä tutkimuksessa viestintä muiden ihmisten kanssa, tuen saaminen sekä helppo yhteydenpito ja kontaktien luominen verkossa nousivat tärkeiksi asioiksi selvitettäessä miksi ihmiset osallistuvat verkkokeskusteluihin.

Verkkoyhteisöllisyyttä on myös kritisoitu. Gerlenderin (1996) tutkimuksen mukaan 1990-luvun puolivälissä, jolloin verkkoyhteisöt olivat vasta uusi ilmiö, ihmiset ajateltivat ihmissuhteiden verkossa olevan kaukana todellisista ihmissuhteista, pinnallisia ja persoonattomia. Osallistuminen verkkokeskusteluihin nähtiin suurimmaksi osaksi jokaisen omana monologina omista asioista, jotka saattavat liittyä löyhästi muiden monologeihin, mutteivät välttämättä edes kiinnosta muita. Laadukkaan sisällön löytämiseen ja

sisällöttömien keskusteluiden poisseulomiseen vaaditaankin todellista taitoa (Rheingold, 2003). Koska verkkokeskusteluissa voi huomaamattaan joutua keskelle monien ihmisten henkilökohtaisia monologeja, olisi jokaisen ihmissuhteita verkosta etsivän tärkeää ymmärtää verkon luonne viestintäkanavana, ja ettei henkilön verkkoidentiteetti välttämättä vastaa hänen todellista minäänsä. (Gerlander, 1996)

Verkkoyhteisöt eivät enää ole uusi ilmiö, mutta niitä kritisoidaan yhä. Arpo (2005) kritisoi anonymiteetin verkossa helpottavan keskustelusta toiseen siirtymistä, eikä näin ollen yhteisöihin pääse muodostumaan tunnesidettä. Koska keskusteluryhmät verkossa tarjoavat valinnanvapauden keskusteluun osallistumiseen ja vuorovaikutukseen toisten keskustelijoiden kanssa ryhtymiseen, ei yhteisöissä yleensä esiinny voimakasta lojaaliutta toisia jäseniä kohtaan.

Ihmiset osallistuvat virtuaalikeskusteluihin monista eri syistä: osa ujouden, osa mahdollisesti aiheen arkaluontoisuuden vuoksi. Toiset ihmiset siksi, koska verkkokeskusteluihin osallistuminen on helppoa. Joillekin virtuaaliyhteisöllisyys on vain hetken kestävä harrastus, toisille elämäntapa, josta saattaa tulla normaalia arkea haittaava tekijä, esimerkiksi internetriippuvuuden tai normaalin ja verkkoelämän rajan hämärtyminen myötä. Ensimmäisen virtuaalimaailmassa tapahtuneesta pettämisestä johtuneen tosielämän avioeron tiedetään jo toteutuneen (kts. Helsingin Sanomat 25.11.2008). Toisaalta ihmisille, jotka taistelevat tunteidensa ja yksinäisyytensä kanssa, virtuaaliyhteisöjen myönteinen vaikutus on huomattavan tärkeä (Barnes, 2001).

Virtuaaliyhteisöt tarvitsevat käyttäjien välistä vastavuoroisuutta ja luottamusta säilyäkseen ja kehittyäkseen. Erityisen huomattavaa tällainen yhteinen ryhmäidentiteetti on pienten lasten äitien ja rintasyöpäpotilaiden

verkkoyhteisöissä. Näitä yhteisöjä tutkittaessa on havaittu hyvän yhteishengen vaikuttavan myönteisesti keskusteluihin osallistujiin. (Ley, 2007)

Verkkoyhteisöt ovat parhaassa tapauksessa yksilön hyvinvointia parantavia, tukea antavia yhteisöjä, joiden jäsenillä on tiivis yhteishenki ja luottamus toisiinsa. Seuraavassa luvussa tutustutaan pienten lasten äitien verkkoyhteisöihin ja asioihin, joita äidit tarvitsevat ja saavat verkkoyhteisöiltään.

3 ÄIDIT VERKOSSA

Vapaa-ajan viettoon internetissä naisille tarjotaan lähinnä naisten ajatusmaailmaa vastaavia palveluja, kuten yhteisöjä, jossa naiset vaihtavat ajatuksiaan naiseudesta ja terveydestä. Myös naisille suunnattujen tuotteiden omat sivustot pyrkivät tuotteiden esittelyn lisäksi toimimaan tukevin ja sisarellisina yhteisöinä (Paasonen, 2006). Yhtiöt mainostavat sivujaan kohtaupaikkana tarjoten kaikille avoimen keskustelupalstan ja saattaen samalla tuotteensa suuremman yleisön tietoisuuteen (Lueg, 2001). Naisten internetin viihdekäyttöä koskevan tutkimuksen mukaan naiset käyttävät internetiä lähinnä viihdyttääkseen itseään, tyydyttääkseen uteliaisuuttaan ja saadakseen tietoa oman hyvinvointinsa parantamiseksi (Shen & Ge, 2005). Myös verkossa tapahtuva etäopiskelu on naisten keskuudessa suosittua, sillä etäopiskelu soveltuu hyvin pienten lasten äideille ajan ja paikan välittömyyden vuoksi (French, 2005).

Tässä luvussa tutustutaan pienten lasten äitien verkkoyhteisöihin ja selvitetään, mitä he tarvitsevat ja saavat verkkoyhteisöistään.

3.1 Neuvot ja apu

Elämäntilanteen muututtua synnytyksen jälkeen radikaalisti tulee monille uusille äideille tarve jakaa kokemuksia muiden äitien kanssa, saada neuvoja ja seurata samassa tilanteessa olevilta. Äideistä on tärkeää huomata, etteivät he ole yksin ajatustensa kanssa ja että muutkin tuoreet äidit pohtivat samoja asioita mielessään. (Munnukka, 2001)

Monet tuoreet äidit käyttävät internetiä keskustellakseen toisten äitien kanssa ja etsiäkseen ratkaisuja ongelmiinsa. Äideistä on verkossa seurata toisilleen, joten he jaksavat paremmin kotona, eivätkä tunne itseään niin yksinäiseksi. (Bernhardt & Felter, 2004)

Äidit etsivät vastauksia mieltä askarruttaviin kysymyksiin internetin keskustelupalstoilta. Kuviossa 2 esimerkkinä äidin kysymys; minkä ikäiselle lapselle saa antaa tavallista maitoa.

PERHEKERHO VIERÄKÄIVÄ JA OIKUOIKIÄÄ VANHEMMISET, PÄIVÄÄ SAPRIITTE

TUTUSTU LIITY ETSI Läheta e-kortti

MUS-TETTA 0€ Lähetätkö paljon textareita? GSM.fi
www.inClub.com

ETUSIVU VANHEMMILLE LAPSILLE KOTI & KEITTIÖ E-KORTIT

PERHEKERHO KESKUSTELUT - VAUVA

| Vastaa viestiin | VAUVA |

milloin sitä tavallista maitoa???

äiskä08 - 08.12.2008 - 13:16

Eli neuvolassa sanottiin et 10kk tienoilla aletaan maistaa jogurttia/raejuustoa. Poika on nyt 10kk ikäinen ja ollaan parisen viikkoa jo syöty jogurttia ja raejuustoa, viilejä yms. Vkl poika söi ihan kermajäätelöä, hieman runsaammin isän kanssa ja eikä tullut mitään mahan puruja että jos maha ei maitotuotteita kestäisi olisi ne mahanpurut jo ilmaantuneet, eikö niin???

Eli voinko jo alkaa laittaa korvikkeen sekaan tavallista maitoa pikkuhiljaa?
Olen kuullut kahta tietoa, toinen et maitoa 10kk ja toinen et vasta 1v ikäisenä...

KUVIO 2. Kysymys Perhekerho -keskustelupalstalla

3.2 Tuki

Äitien verkkoyhteisöllisyyttä tutkineen Munnukan (2001) tuloksista ilmenee, että äidit odottavat internetin vertaisryhmiltä tukea, apua, seuraa, kannustusta jaksamaan, tiedon ja vinkkien saamista sekä aikuista keskustelua saman elämäntilanteen tuomien yhteisten kiinnostusten kohteiden parissa. Muilta äideiltä saadun tuen on tutkittu lisäävän tuoreiden äitien varmuutta vastasyntyneiden vanhempina. Tarve muiden aikuisten seuraan ja vertaistukeen pienten lasten äideillä on ilmeinen, sillä he viettävät paljon aikaa yksin lastensa kanssa.

Kuviossa 3 on esimerkki äidin tuen tarvitsemisesta ja sen saamisesta muilta verkkoyhteisön jäseniltä. Verkkoyhteisöön osallistunut äiti hakee tukea ja ymmärrystä muilta äideiltä lievittääkseen pahaa oloaan ja pelkoaan.

The screenshot shows the Perhekerho website interface. At the top, there is a navigation bar with buttons for 'TUTUSTU', 'LIITY', and 'ETSI'. Below this is a red banner with advertisements for 'Kesärenkaat edullisesti', 'Kilpailuta sähkösi tästä', and 'VAIHTOVIRTA.FI'. A secondary navigation bar contains buttons for 'ETUSIVU', 'VANHEMILLE', 'LAPSILLE', 'KOTI & KEITTIÖ', and 'E-KORTIT'. The main content area is titled 'PERHEKERHO KESKUSTELUT - VAUVA' and features a post by 'paniikki' from 08.12.2008 at 09:58. The post describes a 6.5-year-old child falling from a play table and the mother's subsequent panic and relief.

PERHEKERHO Virikkeitä ja viihdettä vanhemmille, puuhaa lapsille

Lähetä e-kortti

Kesärenkaat edullisesti
Tyremate - tilaa netistä, kotinkuljetus ilmaiseksi!

Kilpailuta sähkösi tästä

VAIHTOVIRTA.FI
Kilpailuttaa sähkösi vaivattomasti

ETUSIVU VANHEMILLE LAPSILLE KOTI & KEITTIÖ E-KORTIT

PERHEKERHO KESKUSTELUT - VAUVA

| [Vastaa viestiin](#) | [VAUVA](#) |

Maailman huonoin äiti

paniikki - 08.12.2008 - 09:58

Tyttö 6,5kk putosi juuri äidin huomaamatta hoitopöydältä. Nyt on sitten oikeasti maailman todella huonoimman äidin leima otsassa. Itku oli muutaman minuutin ajan sydäntä raastava, mutta pian tyttö rauhoittui ja rupesi naureskelemaan...

Nyt sitten koko pelkään tapahtuiko äsken jotain mistä pitäisi olla huolissaan? Käydä lääkärissä? Onko kellekkään sattunut vastaavaa? Tyttö reagoi, liikkuu ym. entiseen tapaan mutta äiti tarvitsee nyt pelosta...

VASTAUKSET:

äppä - 08.12.2008 - 10:08

Mun pikkuveli putosi joskus v 87 hoitopöydältä ja ihan järkevän oloinen mies on. Tai no, jos sisaruksilta kysytään, niin ehkä ei 😊!

En usko että mitään vakavaa, varsinkaan jos on heti hyväntuulinen, vaikka onhan se aika pudotus. Vauvat ovat vielä suht rustoisia, tai miten se sanotaan... eivät ole luutuneet niin hyvin vielä, joten murtumia ei ihan helpolla tule. Kannattaa katsella tuleeko kuhmua tai mustelmia ja onko lapsi pirteä, hyvinvointinen ja "oma itsensä 😊". Soita vaikka neuvolaan niin osaavat antaa parempia ohjeistuksia lapsen voinnin tarkkailuun. Äideille taitaa useimmiten jäädä isommat arvet ja omantunnontuskat. Se on kyllä paska fiilis... Meilläkin tyttö kopsahti potalta kylppäriin lattialle edellisviikolla, kun sekunniksi äidin keskittyminen herpaantui. Tuloksena työllä sarvi otsassa ja äidin sydän sykkyrällä.

meikkis - 08.12.2008 - 10:28

mä oon aina puolipiloillani sanonu että jokainen lapsi tippuu kerran jostain. mulla on 4 lasta ja 3 vanhinta on tpahtanu sängyltä kerran. nuorimmainen ei onneks vielä oo. poika nyt 6kk. älä soimaa itseäs, tuskin vauvalle kuinkaan kävi jos on kerran virkeä. yritä ajatella niin että eipähän enää pääse tapahtumaan kun näin säikähit. oma morkkis on monesti se pahin seuraus näistä, tiedän kokemuksesta!!!

KUVIO 3. Tukea Perhekerho -keskustelupalstalla

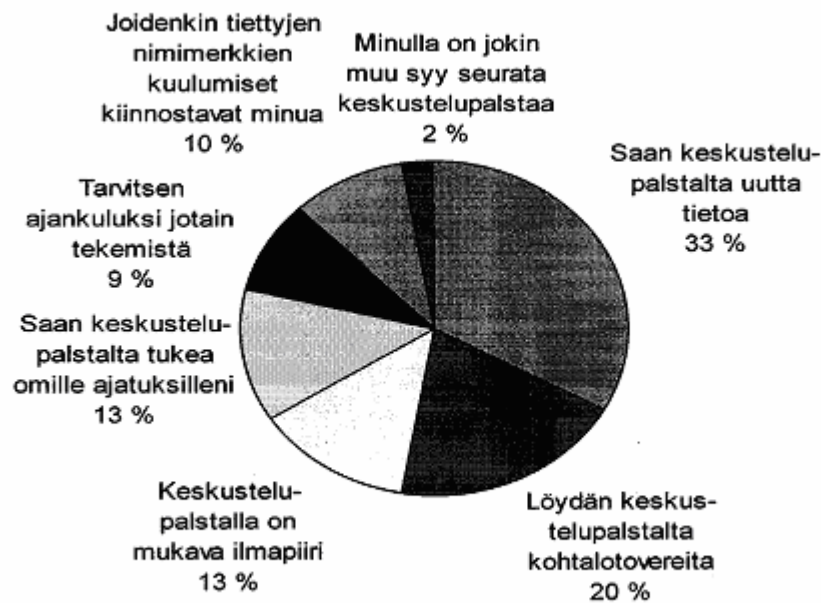
Bernhardtin ja Felterin (2004) tutkimuksessa tarkasteltiin internetistä terveysinformaatiota etsiviä pienten lasten äitejä. Pienten lasten äidit ja raskaana olevat naiset ovat tutkimusten mukaan aktiivisia etsimään informaatiota omasta tai lapsensa terveydestä monesta paikasta. Suurin osa tutkimukseen osallistuneista etsi terveysinformaatiota internetistä raskautensa aikana. Lapsen synnyttyä terveysinformaatiota verkosta etsivät jo lähes kaikki tutkimukseen osallistuneet. Moni tutkimukseen osallistuja raportoi, että he etsivät konkreettisen tiedon lisäksi sosiaalista tukea verkossa muilta raskaana olevilta. Erityisesti ensimmäisen raskauden aikana tieto omasta ja lapsen terveydestä sekä muilta ihmisiltä verkossa saatu tuki tuntuivat tutkimukseen osallistuneista tärkeiltä. Tukea etsittiin esimerkiksi äitien keskustelupalstoilta verkosta, jossa sitä oli tarjolla paljon. Erityisen tärkeää oli huomata, että monet muutkin olivat yhtä huolissaan tai kauhuissaan.

3.3 Ryhmäidentiteetti ja luottamus

Verkkoyhteisöt ovat yhtä aikaa sosiaalisia, terapeutteja, teknisiä ja kulttuurisia heijastavia tiloja. Jotta erilaiset tukiryhmät verkossa pysyisivät kasassa, tarvitaan yhteisön jäsenten välille tiukkoja tunnesiteitä, vastavuoroisuutta, luottamusta ja yhteisiä arvoja. Edellä mainitut synnyttävät vahvan ryhmäidentiteetin. Huomattavaa tällainen verkkokäyttäytyminen on juuri pienten lasten äideillä. Äidit ovat hyvin lojaaleja toisilleen ja sitoutuneita ryhmään, sillä heille verkkokeskustelujen terapeuttinen arvo on suuri ja se lisää heidän terveyttään ja hyvää oloaan. He ystävystyvät helposti ja yleensä äitien verkkoyhteisöjen jäsenet alkavat mahdollisuuksien mukaan tavata toisiaan verkon ulkopuolella, esimerkiksi lasten tutustumisen ja leikkien varjolla. (Ley, 2007)

Vähäkuopuksen (2001, 76) kyselytutkimukseen osallistui 152 äitien verkkokeskusteluun osallistuvaa henkilöä. Vastaajilta kysyttiin heidän mielestään tärkeintä syytä seurata keskustelupalstaa. Kuvioista 4 nähtävät

vastausvaihtoehdot olivat: Saan keskustelupalstalta uutta tietoa, löydän keskustelupalstalta kohtalotovereita, keskustelupalstalla on mukava ilmapiiri, saan keskustelupalstalta tukea omille ajatuksilleni, tarvitsen ajankuluksi jotakin tekemistä, joidenkin tiettyjen nimimerkkien kuulumiset kiinnostavat minua sekä minulla on jokin muu syy seurata keskustelupalstaa.

KUVIO 4. Tärkein syy seurata keskustelupalstaa

Kuvion 4 perusteella voidaan todeta, että vastanneista yhden kolmasosan mielestä tärkein syy seurata keskustelupalstaa oli palstalta saatava uusi tieto. Yksi viidesosa piti tärkeimpänä syynä kohtalotovereiden löytymistä palstalta ja noin joka kymmenes piti tärkeimpänä syynä keskustelupalstan mukavaa ilmapiiriä ja tai sitä, että he saivat palstalta tukea omille ajatuksilleen. Yksi kymmenesosa valitsi vaihtoehdon ”joidenkin nimimerkkien kuulumiset kiinnostavat”. Pieni osa vastanneista piti tärkeimpänä ajankuluksi saatua tekemistä tai jotakin muuta kuin edellä mainittua syytä.

Äitien verkkoyhteisöllisyyttä kohtaan voidaan myös esittää kritiikkiä. Munnukan (2001) tutkimuksessa äidit vertasivat omia internet-keskustelujaan hyvin toimivaan neuvolaan. He tunsivat, etteivät he tule neuvolassa kuulluksi ja ettei neuvoloissa ole heille ja heidän ongelmilleen aina riittävästi aikaa. He myös toisaalta ymmärsivät, että neuvola kuormittuisi liikaa, jos se toimisi jokaisen äidin odotusten mukaan ja käyttäisi aikaa jokaisen äidin kaikkien huolien kuunteluun. Äidit jopa kokivat internetistä saadun vertaistuen uskottavammaksi kuin neuvolan tarjoaman kirjatiedon. Myös Bernhardt & Felter (2004) saivat tutkimuksessaan selville, että verkosta haettiin tietoa jostakin neuvolassa esille tulleesta asiasta, eikä oltu tyytyväisiä neuvolasta saatuun palveluun.

Edellä mainittu luottamus muita keskustelijoita kohtaan on toisaalta hyvä asia, sillä se todistaa verkkoyhteisöön osallistuvien äitien välillä vallitsevan vahvan luottamuksen. Mutta se, että kasvottomien vertaisten sanaa uskottiin jopa mieluummin kuin länsimaiseen lääketieteeseen ja koulutettuihin lääkäreihin saa miettimään, että ovatko ihmiset jo liian sinisilmäisiä osallistuessaan verkkoyhteisöihin. Kukaan keskustelija ei voi varmasti tietää, millaiset ovat muiden keskustelijoiden tarkoitusperät ja kokemukset tai tiedot asioista.

Leyn (2007) tutkimuksessa havaittiin keskustelupalstalle osallistuvien äitien välillä voimakasta ryhmähenkeä. Alkuperäiseen keskusteluryhmään osallistuneet ja siellä virtuaaliyhteisön muodostaneet äidit vaihtoivat alkuperäiseltä keskustelupalstalta toiselle, koska eivät hyväksyneet alkuperäisen keskustelupalstan ylläpitäjän tapaa rajoittaa keskustelujen aiheita ja keskustelijoiden sananvapautta.

Tutkimuksessa selvisi, että keskusteluun osallistuneiden äitien mielestä yhteisöllisyyden tunne voimistui entisestään, kun yhdessä voitettiin vastoinkäyminen alkuperäisen palstan rajoituksia vastaan ja siirryttiin uudelle keskustelupalstalle ilman virtuaaliyhteisön hajoamista. Äitien

verkkoyhteisöllisyys oli jo uudelle palstalle siirryttäessä niin vahva, että he kirjoittivat keskusteluihin toivovansa keskustelewansa samassa virtuaaliyhteisössä vielä lastenlastensa asioistakin. Yhteisön jäsenet sanoivat, että he olivat saaneet ryhmästä ystäviä sekä suuren määrän informaatiota ja tukea.

Äidit sanoivat myös sivujen helppokäyttöisyyden ja miellyttävän ulkoasun auttaneen yhteisöllisyyden muodostumista, sillä miellyttävällä sivulla oli mukava viettää aikaa. Vaikka sivusto kärsi aluksi suurista ongelmista siten, että esimerkiksi kaikkien käyttäjien tuli rekisteröityä uudelleen, tutkimuksessa havaittiin keskusteluun osallistuneiden äitien jaksaneen odottaa tyynesti ongelmien korjaantumista, eivätkä he lähteneet etsimään toista keskustelupalstaa korvatakseen huonosti toimivan palstan. Koska ryhmä oli kohtuullisen pieni ja tuttavallinen, äidit tunsivat turvalliseksi jakaa kuvia ja tarkempia tietoja itsestään ja lapsistaan, mikä on huomattava seikka ja tukee tutkimustulosta äitien tiiviistä yhteisöstä. Kovinkaan monella keskustelupalstalla näin ei uskalleta toimia.

3.3.1 Ovatko verkossa olevat äidit brändiyhteisö?

Bernhardin ja Felterin (2004) tutkimuksessa äidit kertoivat pitävänsä erilaisten yritysten verkkosivuille rakennetuista keskusteluyhteisöistä, sillä keskustelun lomassa he pääsevät tutustumaan kyseisen yrityksen tuotemainoksiin. Yritykset näyttävät löytäneet yksinkertaisen tavan mainostaa tuotteitaan tarjoamalla äideille keskustelutilan verkkosivuiltaan. Äidit ovat näin osana kulutukseen perustuvia brändiyhteisöjä.

Hyvänä esimerkkinä kyseisistä brändiyhteisöistä ovat Vauva-lehden internetsivut, joiden pääasiallinen tarkoitus lienee lehden myynnin kasvattaminen. Lehden internetsivuilla on mainosten ja lehden esittelyjen lisäksi keskustelupalsta. Kuviossa 5 on kyseisen lehden keskustelupalstan

etusivu. Keskustelupalstalla on 16 aluetta, jossa jokaisella alueella vähintään yksi alaosa, suosituimmilla alueilla jopa kymmenen alaosa. Jokaisella alaosastolla on aloitettuja keskusteluja 20stä jopa 20500n. Vauva-lehden verkkosivut saavuttavat varmasti suuren kävijämäärän päivittäin. Verkkosivut vaikuttavat helpolle, tehokkaalle ja halvalla mainonnalle.

Keskustelut

Keskusteluihin osallistuminen on helppoa. Muistathan aina noudattaa hyviä ja asiallisia keskustelutapoja.

Lue keskustelun alueen säännöt

Online-keskustelu

Näille alueille voit kirjoittaa rekisteröitymättä

- » Aihe vapaa (768005)
- » Seksi (7839)
- » Jari Sinkkonen nettivieraana (126)
- » Tarja Sandberg nettivieraana (21)
- » Piste koulukiusaamiselle (68)

Odotus ja vauvakuume

- » Vauvakuume (10466)
- » Ovulaatio (892)
- » Lapsettomuus (4249)
- » Sekundaarinen lapsettomuus (101)
- » Plussanneet lapsettomat (1531)
- » Odotus (26318)
- » Keskenmeno (603)

Adoptio

- » Adoption suunnittelu ja adoptiovanhemmuus (337)

Synnytys

Äidit

- » Opiskelijaäidit (28)
- » Kotiäitiys (461)
- » Työssäkäyvät äidit (35)
- » Nuoret äidit (265)
- » 40+ äidit (27)
- » Ulkosuomalaiset äidit (1543)
- » Svensktalande mammor&pappor (59)
- » Foreign mothers in Finland (38)
- » Etsin ystävää (2324)

Isät

- » Isien palsta (461)
- » Äidit kysyvät isiltä (12)

Perheet

- » Työ, raha, päivähoito, opiskelu (1803)
- » Parisuhde, perhe ja suku (989)
- » Yhteis- ja yksinhuoltajuus (542)
- » Uusperheet (17)
- » Monikkoperheet (1160)
- » Eritvislasten perheet (592)

KUVIO 5. Vauva-lehden keskustelupalstan etusivu

3.4 Ystävyys

Verkkoyhteisöön osallistuvista äideistä tulee parhaassa tapauksessa hyviä ystäviä keskenään. Yhteisöön kuuluvien äitien kuulumisista ollaan kiinnostuneita ja päivän tärkeitä tapahtumia halutaan jakaa myös

verkkoystävälle. Kuviossa 6 tästä esimerkkinä Perhekerho-nimisellä keskustelupalstalla esitetty hyvän huomenen toivotus, jossa tiedusteltiin muiden äitien ja heidän lastensa suunnitelmia itsenäisyyspäiväksi.

Huomenta mammat!

Tinttarella - 06.12.2008 - 09:15

Mitäs muiden mammojen ja vauvojen lauantai suunnitelmiin kuuluu?

Meillä on nyt 7 yötä tassuttelua takana ja muutama yö on nukuttu 20-4.30. Tissiä olen antanut kuuden aikaan ja siitä vielä jatkettu unia parikin tuntia! Yötissittelyn lopetus on meillä vaikuttanut myös suotuisasti päivä syömisiin ja ruoka uppoaakin nyt aikas mahtavasti! Ei tartte enää juuri ollenkaan houkutella syömään! Eli kaiken kaikkiaan olen todella tyytyväinen ton tassuttelun tehoon meillä!

Viime yö tosin heräiltiin taas parin tunnin välein, mutta nyt syynä ylös tulevat toiset hampaat 😞

Tänään mennään hakemaan meille se uusin perheenjäsen eli karkeekarvasen mäyräkoiran pentu! Jännää!

KUVIO 6. Perhekerho -keskustelupalstan toivotus

Edellä viitattujen lähteiden perusteella voidaan todeta äitien verkkoyhteisöllisyyden olevan tiivistä ja äideille hyvin tärkeää. Heidän verkkoyhteisöllisyytensä on informatiivista sekä voimakasta ryhmähenkeä viestivää. Verkkoyhteisöt ovat monille ihmisille tärkeitä ja joillekin äideille mahdollisesti ainoa kontakti samassa elämäntilanteessa eläviin aikuisiin.

4 JOHTOPÄÄTÖKSET

Verkon tarjoamat mahdollisuudet kontaktien luomiseen ja yhteisöllisyyteen ovat varmasti erityisesti ujoille ja syrjäytyneille suuri helpotus. Luultavasti tietyt ihmisryhmät olisivat paljon yksinäisempiä ilman verkkoyhteisöjä. Verkkoyhteisöjä on niiden hyvistä puolista huolimatta kritisoitu aivan verkon yleistymisestä saakka. Verkkoyhteisöjen muodostamiin ihmissuhteisiin ei ole uskottu, sillä keskusteluja on pidetty jokaisen keskustelijan omana monologina (Gerlander, 1996). Väite ei, ainakaan enää, voi pitää paikkansa, sillä jos verkkoyhteisöjen keskustelut olisivat vain jokaisen omaa monologia, yhtäkään internetissä alkanutta parisuhdetta ei olisi. Nykyisin verkkoyhteisöjä kritisoidaan niiden epälojaalin luonteen vuoksi ja siksi, ettei verkkoyhteisöiden avulla voida rakentaa oikeita, kestäviä ihmissuhteita (Arpo, 2005). Myös tämä kritiikki lienee aikansa elänyt, sillä verkkoyhteisöistä voi saada pitkäaikaisia ystävyysuhteita, jotka voivat olla kestävämpiä ja luotettavampia kuin verkon ulkopuolella solmitut.

Muutamissa tutkimukseen valituissa artikkeleissa kävi ilmi, että keskustelupalstojen käyttäjät tunsivat joissain asioissa enemmän luottamusta kyseistä keskustelupalstaa kuin neuvoloita kohtaan (Munnukka, 2001; Bernhardt & Felter, 2004). Kyseinen tutkimustulos herättää joitain kysymyksiä: miksei neuvoloihin enää luoteta? Miksi jotkut ihmiset uskovat mieluummin kasvotonta tuttavaa kuin lääkäriä? Johtuuko luottamuspula neuvoloita kohtaan mahdollisesti supistetuista terveydenhuollon määrärahoista, vai ovatko kyseiset tutkimustulokset osoitusta siitä, että verkkoyhteisöillä on vahva jalansija monien ihmisten elämässä? Kyseiset tutkimustulokset herättävät kiinnostuksen tutustua aiheeseen mahdollisen jatkotutkimuksen yhteydessä tarkemmin. Jos luottamus kasvottomiin tuttaviin verkossa on enemmän verkon vaikutusta kuin epäluottamuslause neuvolatoimintaa kohtaan, ovatko kyseiset

henkilöt verkossa aina yhtä luottavaisia vai miksi tietyt henkilöt herättävät näin suurta luottamusta.

Verkkoyhteisöjen jäsenten välistä luottamusta viestivät myös tutkimustulokset äitien verkkoyhteisöllisyydestä. Äitien verkkoyhteisöllisyyttä käsittelevien tutkimustulosten perusteella voi selvästi sanoa verkkoyhteisöjen olevan niihin osallistuville äideille todella tärkeitä. Äidit kokevat yhteisönsä jaksamista lisäävinä ja tukea antavina sekä tuntevat lämpöä muita keskusteluun osallistuvia kohtaan. On mahdollista, että verkkoyhteisöihin osallistuvat äidit ovat joidenkin keskusteluun osallistuvien äitien ainoa kontakti samassa elämäntilanteessa oleviin ihmisiin. Koska tutkimuksissa verkkoyhteisöt koettiin tärkeinä ja omaa jaksamista lisäävinä, olisi hyödyllistä kertoa odottaville äideille, esimerkiksi neuvolassa, tällaisesta helposta ja mahdollisesti omaa jaksamista lisäävästä mahdollisuudesta. Oletettavasti on odottavia äitejä, jotka eivät ole tulleet ajatelleeksi internetiä kanavana tutustua muihin pienten lasten äiteihin. Verkkoyhteisöistä saatu tuki ja apu vanhemmuuteen kasvamisessa ovat tutkimusten mukaan pienten lasten äideille tärkeitä ja tutkimustuloksien mukaan verkko on helppo kanava saada tukea. Näin ollen olisi viisasta saattaa kyseinen mahdollisuus myös asiasta tietämättömien äitien tietoisuuteen.

Äitien yhteisöllisyys verkossa on parhaimmassa tapauksessa hyvin kiinteää ja erittäin tärkeää. Äidit osallistuvat verkkokeskusteluihin saadakseen neuvoja ja jakaakseen arkea muiden kanssa. Monille äideille osallistuminen keskusteluun ja oleminen osana yhteisöä, joka elää mukana elämän iloissa ja suruissa, on tutkielmaa varten etsityssä lähdemateriaalissa osoittautunut odotettua tärkeämmäksi.

Tutkimuskysymykseen *millaista on äitien verkkoyhteisöllisyys ja mitä he saavat verkkoyhteisöiltään?* voidaan tämän tutkielman pohjalta vastata siten, että äitien verkkoyhteisöllisyys on tiivistä ja heille kiistämättä hyvin tärkeää. Äitien välisissä verkkoyhteisöissä ilmenee hyvin voimakasta ryhmäidentiteettiä,

jolloin verkkoyhteisöön osallistuminen ja keskustelussa mukana pysyminen koetaan hyvin tärkeäksi. Äitien verkkoyhteisöissä vahvaa ryhmäidentiteettiä osoittaa myös äitien tunne siitä, että mielipiteitä ei rajoiteta ja aroistakin asioista uskaltaa keskustella. Verkkoyhteisöihin osallistuvien äitien välillä vallitsee vahva luottamus.

Tutkimuksen mukaan äidit saavat verkkoyhteisöiltään paljon asioita, kuten tukea, tietoa ja seuraa. Äitien verkkoyhteisöllisyys on informatiivista; mielipiteitä vaihdetaan käyttäjien välillä ja toisia autetaan kertomalla hyödyllisiä ja tarpeellisia neuvoja. Äitien välinen verkkoyhteisöllisyys on myös yksinäisyyttä lievittävää ja aikuisen seuraa tarjoavaa, osallistujien hyvinvointia lisäävää. Äitien välisessä verkkoyhteisöllisyydessä ilmenee suuri tuen tarve. Tukea tarvitaan ja uskalletaan pyytää. Tukea myös tarjotaan runsaasti muille verkkoyhteisöön osallistuville. Osallistuminen verkkoyhteisöön koetaan tärkeänä, äideillä on vahva tunneside verkkoyhteisöihinsä. Äitien osallistuminen verkkoyhteisöihin on myös arjen jaksamista lisäävä voimavara.

Toki on hyvä muistaa, etteivät kaikki äidit tarvitse verkkoyhteisöjen tukea, sillä monilla äideillä on hyviä, samassa elämäntilanteessa olevia ystäviä sekä vahva tukiverkosto ympärillään. Myöskään kaikki eivät tunne tarvitsevansa tukea uudessa elämäntilanteessaan ja jotkut eivät ehkä uskalla luottaa verkon yhdistävään voimaan. Kuitenkin heille, jotka etsivät ja tarvitsevat verkosta tukea, verkkoyhteisöllisyys on hyvin tärkeää.

5 YHTEENVETO

Tutkielman alussa tutkittiin yhteisön syntyä ja huomattiin, että yksilön tarve vuorovaikutukseen muiden ihmisten kanssa saa aikaan yhteisöjä (Mikkola, 2006). Perinteisesti yhteisöjä muodostivat ihmiset, joilla oli mahdollisuus tavata toisiaan kasvokkain (Barnes, 2001), kuten hiekkalaatikoilla tapaavat äidit. Nykyisin teknologian kehityksen avattua meille uusia ovia on yhteisöjä muodostunut myös verkkoon (Rheingold, 2000).

Yhteisöjen yleisen tarkastelun jälkeen tutkittiin tarkemmin verkkoyhteisöihin osallistumista ja niiden vaikutuksia. Tutkielmassa ilmenee ihmisten osallistuvan virtuaalikeskusteluihin monista eri syistä, jotkut ujuden ja yksinäisyyden vuoksi. Jotkut etsivät verkosta ystäviä, toiset osallistuvat verkkoyhteisöihin siksi, että niihin osallistuminen on helppoa ja mukavaa. Varsinkin yksinäisille ja epävarmoille ihmisille virtuaaliyhteisöt ja ystävyysuhteet verkossa voivat muodostua todella tärkeiksi (Barnes, 2001).

Virtuaaliyhteisöt tarvitsevat säilyäkseen vastavuoroisuutta ja luottamusta käyttäjiltä. Jos käyttäjien välinen luottamus ja vastavuoroisuus keskustelun jatkumiseksi kiinnostavana toimivat, voi virtuaaliyhteisön ryhmäidentiteetti kasvaa ja luottamus ryhmän jäsenten välillä voimistua entisestään. Erityisen voimakasti ryhmäidentiteetin on havaittu kasvavan pienten lasten äideille tarkoitetuilla keskustelupalstoilla. Eräessä verkkoyhteisössä äidit jopa toivoivat, että saisivat keskustella vielä lastenlastensa asioista kyseisellä palstalla. (Ley, 2007)

Tutkielman pääasiallisena tarkoituksena oli selvittää äitien yhteisöllisyyttä verkossa. Tutkimuksessa selvisi, että elämäntilanteen muututtua radikaalisti synnytyksen jälkeen tulee monille äideille tarve jakaa kokemuksia ja vaihtaa tietoja muiden uusien äitien kanssa. Äideistä on tärkeää huomata, etteivät ole ainoita, jotka ovat väsyneitä ja etteivät he ole yksin. Pienten lasten vanhemmilla

lienee myös jatkuva pula ajasta, omalle elämälle jää mahdollisesti aikaa vain lapsen nukkuessa. Pienten lasten äidit ovatkin löytäneet verkosta hyvän kanavan tutustua muihin äiteihin oman aikataulunsa puitteissa. (Munnukka, 2001)

Äitien verkkoyhteisöllisyys on tiivistä ja heille kiistämättä hyvin tärkeää. Äitien verkkoyhteisöllisyys on hyvin informatiivista ja se viestii voimakkaasta ryhmähengestä.

Jatkotutkimus aiheen pohjalta oli mielessä jo ennen tutkielman toteuttamista ja se on vahvistunut työtä tehdessä edelleen. Tässä tutkielmassa selvitettiin, tarvitsevatko äidit tukea ja hakevatko he sitä verkosta. Tutkimuksessa selvisi, että vastaus on vahvasti kyllä, joten olisi erityisen kiinnostavaa selvittää taustoja. Miksi äidit ottavat osaa juuri kyseisiin verkkokeskusteluihin? Vaikuttaako omassa elämässä saatu tuki, tai mahdollisesti se, että sitä tukea ei saada, tarpeeseen ottaa osaa verkkoyhteisöihin? Sekä millaisia käytännön asioita, esimerkiksi käytettävyydessä, äidit arvostavat verkkokeskusteluissaan?

LÄHTEET

- Arpo, R. (2005). *Internetin keskustelukulttuurit: Tutkimus internet-keskusteluryhmien viesteissä rakentuvista puhetavoista, tulkinnoista ja tulkinnan kehyksistä kommunikaatioyhteiskunnassa*. Väitöskirja. Joensuun yliopiston humanistisia julkaisuja, n:o 39. Joensuun yliopisto.
- Barnes, S. B. (2001). *Online connections: Internet interpersonal relationships*. Cresskill (N.J.): Hampton Press.
- Bernhardt, J. M., & Felter, E. M. (2004). Online pediatric information seeking among mothers of young children: Results from a qualitative study using focus groups. *Journal of Medical Internet Research* [online], 6(1) [viitattu 10.11.2008]. <URL: <http://www.pubmedcentral.nih.gov/articlerender.fcgi?artid=1550581&rendertype=abstract>>
- French, S. (2005). Opting out?: Women and on-line learning. *Computers and Society* [online], 35(2) [viitattu 12.11.2008]. <URL: <http://portal.acm.org/citation.cfm?doid=1111646.1111648>>
- Gerlander, M. (1996). Interpersonaalisesti verkossa. *Tiedotustutkimus*, 19(4), 41-47.

Heinonen, A. (1998). *Raportteja verkkojournalismista*. Julkaisuja/Tampereen yliopisto, tiedotusopin laitos, Sarja C, 25.

Kaila-Behm, A. (1997). *Miehestä esikoisen isäksi*. Väitöskirja. Kuopion yliopiston julkaisuja, Yhteiskuntatieteet, 49. Kuopion yliopisto.

Lehtonen, H. (1990). *Yhteisö*. Tampere: Vastapaino.

Ley, B. L. (2007). Vive les roses!: The architecture of commitment in an online pregnancy and mothering group. *Journal of Computer-Mediated Communication* [online], 12(4), 1388-1408 [viitattu 30.11.2008]. <URL: <http://www3.interscience.wiley.com/cgi-bin/fulltext/117979360/PDFSTART>>

Lueg, C. (2001). Information dissemination in virtual communities as challenge to real world companies. In B. Schmid, K. Stanoevska-Slabeva & V. Tschammer (Eds.), *IFIP Conference on E-Commerce, E-Business, E-Government* [online], Zürich, Switzerland, 3-5.10.2001. Kluwer Academic Publishers: Boston, 261-270 [viitattu 7.11.2008]. <URL: <http://site.ebrary.com/lib/jyvaskyla/Doc?id=10048305&ppg=1>>

Malin, M. (2001). Luomulapsi, pakkashemmot ja täti punainen -lapsettomuutta kokeneiden naisten vertaisryhmä internetissä. *Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti*, 38(2), 120-138.

Mikkola, L. (2006). *Tuen merkitykset potilaan ja hoitajan vuorovaikutuksessa.*

Väitöskirja. Jyväskylä studies in humanities, 66. Jyväskylän yliopisto.

Munnukka, T. (2001). Virtuaalihiekkalaatikko: Äitien kokemuksia internetin

postituslistoista arjen apuna. *Yhteiskuntapolitiikka-YP*, 66(6), 513-522.

Paasonen, S. (2006). Identiteetti internetissä. In A. Mäkelä, L. Puustinen & I.

Ruoho (Eds.), *Sukupuolishow: Johdatus feministiseen mediatutkimukseen* (pp.

149-167). Helsinki: Gaudeamus.

Postman, N. (2000). The humanism of media ecology. In *The Inaugural Media*

Ecology Association Convention [online], New York 16-17.6.2000. Fordham

University: New York, 10-16 [viitattu 18.9.2008]. <URL:

[\[ecology.org/publications/MEA_proceedings/v1/humanism_of_media_ec\]\(http://www.media-ecology.org/publications/MEA_proceedings/v1/humanism_of_media_ecology.html\)](http://www.media-</p></div><div data-bbox=)

[ology.html](http://www.media-ecology.org/publications/MEA_proceedings/v1/humanism_of_media_ecology.html)>

Rheingold, H. (2000). *The virtual community: Homesteading on the electronic*

frontier. Cambridge, MA: MIT Press.

Rheingold, H. (2003). *Mobiilijoukot: Seuraava yhteiskunnallinen kumous*. Helsinki:

Like.

Savolainen, R. (1998). *Tietoverkot kansalaisten käytössä: Internet ja suomalaisen tietoyhteiskunnan arki* Finnish information studies, 12. Oulun yliopisto.

Shen, C. Y., & Ge, J. (2005). Women and ICT: From the Chinese perspective. In C. Morrell, J. Sanders (Eds.), *CWIT '05: Proceedings of the International Symposium on Women and ICT* [online], Baltimore, Maryland 12-14.6.2005. ACM International Conference Proceeding Series; Vol. 126, New York, 14-26 [viitattu 15.11.2008]. <URL: <http://portal.acm.org/citation.cfm?doid=1117417.1117431>>

Sirgy, M. J. (1986). A quality-of-life theory derived from maslow's developmental perspective: 'quality is related to progressive satisfaction of a hierarchy of needs, lower order and higher [online]. *American Journal of Economics & Sociology*, 45(3), 329-342 [viitattu 3.12.2008]. <URL: <http://web.ebscohost.com/ehost/pdf?vid=2&hid=21&sid=7db32349-64f6-4a60-8acb-48203d41715e%40sessionmgr2>>

Soronen, H. (2000). Keskustelua netissä. *Psykologi*, 2(4), 30-31.

Vähäkuopus, E. (2001). *Virtuaaliyhteisön yhteisökulttuuri: Tapaustutkimus verkkoklinikan vauvanodotus- ja vauvanhoitokeskustelupalstoista*. Yhteisöviestinnän pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto.

Yoo, W., Suh, K., & Lee, M. (2002). Exploring the factors enhancing member participation in virtual communities. *Journal of Global Information Management, 10*(3), 55-71.

Zielenziger, M. (2006). *Shutting out the sun: How japan created its own lost generation*. New York: Nan A. Talese.

KUVIOT

Kuvio 1. Virtuaaliyhteisön tunnusmerkit Mukaillen (Yoo, Suh, & Lee, 2002, 57)	11
Kuvio 2. Kysymys Perhekerho -keskustelupalstalla http://www.perhekerho.net/k/vauva/32294.htm , viitattu 8.12.2008	15
Kuvio 3. Tukea Perhekerho -keskustelupalstalla http://www.perhekerho.net/k/vauva/32282.htm , viitattu 8.12.2008	16
Kuvio 4. Tärkein syy seurata keskustelupalstaa (Vähäkuopus, 2001, 76)	18
Kuvio 5. Vauva -lehden keskustelupalstan etusivu http://www.vauva.fi/keskustelut , viitattu 8.12.2008	21
Kuvio 6. Perhekerho -keskustelupalstan toivotus http://www.perhekerho.net/k/vauva/32193.htm , viitattu 8.12.2008	22